

Florina-Loredana Streinu
Irina-Maria Drăgănescu

Teste rezolvate

În conformitate
cu Reperele
metodologice pentru
aplicarea
curriculumului
la clasa a IX-a

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

clasa a IX-a

Cuprins

Textul literar – fictiune literară

Joc și joacă. Text-suport: *Balet pe șapte silabe*, de Tudor Arghezi

Testul nr. 1 – Înțelegerea textului

Testul nr. 2 – Înțelegerea textului

Testul nr. 3 – Itemi literație

Familia. Textul descriptiv – portretul.

Text-suport: *Copilăria*, de Maxim Gorki

Testul nr. 4 – Înțelegerea textului

Testul nr. 5 – Înțelegerea textului

Testul nr. 6 – Itemi literație

Școala. Text-suport: *Corigent la limba română*, de Ion Minulescu

Testul nr. 7 – Înțelegerea textului

Testul nr. 8 – Înțelegerea textului

Testul nr. 9 – Itemi literație

Istoria. Textul dramatic – portretul.

Text-suport: *Apus de soare*, de Barbu Ștefănescu Delavrancea

Testul nr. 10 – Înțelegerea textului

Testul nr. 11 – Înțelegerea textului

Testul nr. 12 – Itemi literație

Iubirea. Textul liric.

Text-suport: *Steluțe-n genele ei*, de Mircea Cărtărescu

Testul nr. 13 – Înțelegerea textului

Testul nr. 14 – Înțelegerea textului

Testul nr. 15 – Itemi literație

Exemple, modele, personalități. Epic, liric, dramatic.

Text-suport: *Mistrețul cu colți de argint*, de Ștefan Augustin Doinaș

Testul nr. 16 – Înțelegerea textului

Testul nr. 17 – Înțelegerea textului

Testul nr. 18 – Itemi literație

Aventura, călătorie. Textul liric.

Text-suport: *Simetrie*, de Marin Sorescu

Testul nr. 19 – Înțelegerea textului

Testul nr. 20 – Înțelegerea textului

Testul nr. 21 – Itemi literație

Lumi fantastice. Text-suport: *Sărmanul Dionis*, de Mihai Eminescu

Testul nr. 22 – Înțelegerea textului

Testul nr. 23 – Înțelegerea textului

Testul nr. 24 – Itemi literație

Textul nonliterar

Textul publicistic. Cronica de teatru. Text-suport: *Năpasta fast forward*, de Bogdan Burileanu

Testul nr. 25 – Înțelegerea textului

Testul nr. 26 – Aprofundare

Testul nr. 27 – Itemi literație

Adolescența. Textul publicistic. Recenzia. Text- suport: *Două lecturi pentru adolescenți (și nu numai)*, de Cătălina Suditu

Testul nr. 28 – Înțelegerea textului

Testul nr. 29 – Înțelegerea textului

Testul nr. 30 – Itemi literație

Personalități. Exemple. Modele. Textul publicistic. Interviu. Text-suport: *Interviu cu Nicolae Manolescu*

Testul nr. 31 – Înțelegerea textului

Testul nr. 32 – Înțelegerea textului

Testul nr. 33 – Itemi literație

Textul juridic. Text-suport: *Constituția României*

Testul nr. 34 – Înțelegerea textului

Testul nr. 35 – Înțelegerea textului

Testul nr. 36 – Itemi literație

Textul științific. Critica literară. Text-suport: *Negruzzi sau vocația întemeierii în vol. Chipul și Oglinda*, de Tudor Cristea

Testul nr. 37 – Înțelegerea textului

Testul nr. 38 – Înțelegerea textului

Testul nr. 39 – Itemi literație

Textul de graniță (literatură de frontieră) - ficțiune și realitate

Textul memorialistic. Exemple. Modele. Personalități. Text-suport: *Amintiri de la Junimea*, de Iacob Negruzzi

Testul nr. 40 – Înțelegerea textului

Testul nr. 41 – Înțelegerea textului

Testul nr. 42 – Itemi literație

Textul memorialistic. Adolescența. Jurnalul. Text-suport: *Jurnalul Annei Frank*

Testul nr. 43 – Înțelegerea textului

Testul nr. 44 – Înțelegerea textului

Testul nr. 45 – Itemi literație

Textul epistolar. Prietenia. Scrisul. Text-suport: *Corespondența Tudor Cristea – Baruțu Arghezi*

Testul nr. 46 – Înțelegerea textului

Testul nr. 47 – Înțelegerea textului

Testul nr. 48 – Itemi literație

TESTE

Textul literar

Școala. Text-suport: *Corigent la limba română, de Ion Minulescu*

Se dă textul:

Am intrat în examene. Am intrat adică la grijă.

Să ne vezi, nu ne mai cunoști pe nici unul. Și doar semănam așa de bine unul cu altul, că parcă toți am fi frați. Semănam cu mucurile lumânărilor de ceară ce-au ars în noaptea Învierii. Noi însă nu ne-am stins deloc. Pentru noi Cristos n-a înviat încă. Noi ardem mereu...

Ardem, și pe zi ce trece ne încovrigăm de căldură și de teamă că o să ne sfârșim de tot.

Numai Cotan nu s-a schimbat. Băiatul prefectului a rămas aceeași miniatură de filozof cinic pe care n-ai s-o poți mări nici cu lupa, nici cu vârsta. De câtva timp am început să admir pe Cotan mai mult decât pe Mihăiță. Admirația unilaterală obosește spiritul. Și Cotan este mai divers ca o rubrică de fapte diverse.

Azi-dimineață, când a intrat în clasă, ne-a întrebat ca și cum atunci abia ar fi sosit din Patagonia: „Ori la ce materie dăm examen azi?” Tot așa ne întreba și în cursul anului aproape în fiecare zi: „Măi băieți, ce lecție avem azi?” Și din lecțiile noastre de pe an, Cotan a știut să-și facă pentru examen o adevărată colecție numai de perle, fiindcă scoicile stridiilor bolnave ni le-a lăsat totdeauna nouă celorlalți.

Astăzi avem concurs în scris la limba română.

Nu știi de ce, dar un concurs scris te emoționează mai mult ca un examen oral. Când vorbești, comunică parcă cu toată lumea din jurul tău, te simți în familie, între ai tăi, sau – în cel mai rău caz – în mijlocul unor oameni care vorbesc aceeași limbă ca tine și cu care te poți înțelege. Când n-ai voie să vorbești, însă, decât cu tine însuși, îți pare că ai rămas singur pe lume, că nu ești decât semnul de întrebare al celui care ai fost sau că trăiești într-o lume de surdomuți, cu care – ceea ce este și mai trist – nu poți comunica nici măcar prin semne.

Un examen oral este o petrecere intimă, care – bine sau rău – nu prea are importanță cum se sfârșește. Un concurs în scris însă este o adevărată solemnitate. Cel dintâi este numai abilitate și suprafață; cel de-al doilea, numai precizie și adâncime.

De cele mai multe ori sonoritatea verbală îți încântă auzul, și minciuna cochetează cu adevărul după dispoziția urechii, nu a rațiunii.

Liniștea și atitudinea statică însă măresc și mai mult temerea de necunoscut și, față de ele, decorul realității în care continui să trăiești aieva se schimbă deodată și fără să-ți dai seama cum și de ce într-o succesiune de viziuni întunecate cu coridoare de labirint prin care nu te mai poți regăsi.

Zgomotul este mult mai uman decât liniștea.

Zgomotul este lumină; liniștea este întuneric...

Mai înainte ca Dumnezeu să fi făcut cerul și pământul, în spațiu nu era decât liniște și întuneric. De aceea și el în prima zi a zis să fie lumină, iar în zilele următoare a creat diferitele vietăți ale pământului, care – trebuind să trăiască – au început să facă zgomot.

Un concurs în scris te reîntoarce fatal în haosul inform dinainte de creația lumii. În clipele acelea, creatorul trebuie să fii tu, numai tu, tu singur ca și Dumnezeu, care tot singur a făcut tot ce

se vede. În clipele acelea, nici Dumnezeu nu-ți mai poate veni în ajutor, fiindcă un Dumnezeu propriu-zis nu mai există...

Adevăratul Dumnezeu sălășluiește în tine, iar Satan, care de pe catedră poate vedea tot ce se petrece, nu vrea să vadă totuși nimic mai înainte de a-i fi spus: “gata, domnule profesor”!

* * *

Profesorul de limba română ne-a împărțit pe toți elevii clasei a VI-a în două părți egale, numerotându-ne pe fiecare „cu soț” și „fără soț”, după cum suntem așezați în bănci, patru câte patru. Excepție fac numai cei din ultima bancă, în care nu sunt decât trei elevi.

În banca noastră, Mihăiță, primul, și eu, al treilea, suntem “fără soț”; iar Cotan, al doilea, și Chiostec, al patrulea, sunt „cu soț”.

Elevii din categoria „cu soț” trebuie să analizeze poezia Răsăritul lunii la Tismana, iar cei din categoria „fără soț” – poezia Umbra lui Mircea la Cozia.

Respir adânc, ca și cum cineva mi-ar fi întins un pahar cu apă rece tocmai în clipa când credeam c-am să crăp de sete.

Umbra lui Mircea la Cozia o cunoșteam tot așa de bine ca și autorul ei, Grigore Alexandrescu. O cunoșteam din istoria și de la fața locului, de pe zidul mănăstirii în care voievodul și astăzi încă trăiește îngropat în compania celor morți și în amintirea celor vii.

Poezia lui Grigore Alexandrescu mă interesa cu atât mai mult cu cât simțeam că eu însumi aș fi avut ceva de spus despre mănăstirea aceasta, în vecinătatea căreia petrecusem clipe multe și intense de evlavie națională și copilărie școlastică. Vroiam, cu alte cuvinte, să însuflețesc mediocritatea inspirației mele cu pontificalul vers al lui Grigore Alexandrescu, pe faima căruia Mănăstirea Cozia își legitimează existența în literatura română, așa după cum grație ziditorului ei se găsește și azi pe malul drept al Oltului, la o distanță aproape egală, între Călimănești și Brezoi.

Îmi părea chiar că de când am învățat să țin tocul în mână, niciodată n-am scris cu mai multă ușurință ca în clipa aceea și niciodată n-am avut mai multă încredere în ceea ce trebuie să-mi iasă din peniță și din creier: *Mircea-Vodă a zidit-o ca să-i fie adăpost în vremuri grele și locaș de veșnicie!... iar Grigore Alexandrescu a cântat-o... Și mă opresc brusc.*

A cântat-o... A cântat-o... Știam eu cum a cântat-o... Dar de când și de unde a cântat-o așa cum a cântat-o?...

Nedumerirea mea crește pe măsură ce încep să-mi dau seama, cu o vădită jenă sentimentală, că faimoasa poezie a lui Grigore Alexandrescu nu este decât o foarte reușită mistificare literară — un fel de uriaș cu picioarele de lut.

Ca după o lungă noapte polară, iată, în sfârșit, că începe să se crape de ziuă și în capul meu... Pentru prima dată îmi dau seama că ce învățasem eu papagalicește nu era deloc Mănăstirea Cozia, ci o mănăstire oarecare creată de fantezia poetului, pentru care cuvintele: Oltul, Cozia și Mircea nu erau decât simple sonorități geografice și istorice.

Cu cât compar mai mult mănăstirea pe care o cunoșteam cu poezia pe care o știam pe de rost, deosebirea dintre una și alta devine tot mai flagrantă. De data asta, sunt convins definitiv. Grigore Alexandrescu iubise natura mai mult de acasă, de la el din birou. Mănăstirea Cozia îl inspirase la București, nu pe malul Oltului...

Dovada era clară ca lumina zilei: primul vers chiar, „Ale turnurilor umbre peste unde stau culcate” era fals. De ce? Fiindcă:

1. Mănăstirea are și a avut totdeauna „turle”, nu „turnuri” și 2. Fiindcă la nici o oră din zi cu soare sau din noapte cu lună plină, umbrele acestor turle nu ajung nici măcar până la marginea Oltului, dar să se mai culce și pe undele lui.

Adevărul este cu totul altul.

Dimineața, când soarele răsare pe malul argeșean al Oltului, umbrele turlelor pornesc din șosea și, treptat-treptat, se rotesc după mersul soarelui, plimbându-se prin cerdacul chiliilor dinspre munți, până ce spre seară se strâng în poenița din dosul mănăstirii și, în fața arhondaricului, intră în pământ o dată cu soarele ce apune peste dealul vâlcean. Oltul, însă, n-a sărutat niciodată umbra adevăratelor turle sub care doarme voievodul Mircea.

Eram așa de sigur c-am să fac cel mai bun concurs din clasă, că nu mai am răbdare s-aștept. Mă ridic dar, după cum este obiceiul în școală, cu degetul arătător de la mâna dreaptă în sus și cer cuvântul. Profesorul, care de pe catedră observase dinainte enervarea mea, mă întreabă, mișcând nedumerit din cap, ce vreau. În jurul meu, câțiva elevi s-au oprit din scris și, curioși, mă fură cu coada ochiului. Eu nu mai aștept să fiu întrebat a doua oară ce vreau.

— Poezia Umbra lui Mircea la Cozia nu este adevărată, domnule profesor...

Profesorul cască gura și se trage repede cu scaunul înapoi. Parcă i-aș fi aruncat pe catedră un pietroi. Ofensiva neașteptată a unui simplu elev din clasa VI-a contra unui poet clasic român îl angaja în luptă pe el, cel dintâi. În clasă, totuși, e încă liniște și, în capetele celor prezenți, probabil chiar întuneric. În capul meu, însă, clopotele Mănăstirii Cozia sună parcă toate laolaltă în zilele de sărbătoare. Dar ce folos? Afară de mine nu le aude nimeni altcineva. Profesorul nu mi-a auzit decât vocea, iar elevii din clasă nu-l mai aud decât pe el, întrebându-mă:

— Ce?... Ai înnebunit?...

De data asta, toți elevii și-au ridicat capul din caiete, și ochii lor înspăimântați privesc țintă la mine. Parcă sunt apostolii lui Cristos când l-au văzut umblând pe apă fără să se scufunde.

— Ba deloc... dați-mi voie să vă explic.

— Ieși afară, măgarule... Ieși mai repede.

Am ieșit...

Ieșirea mea a produs în clasă oarecare zgomot. Dar numai pentru câteva clipe, și atâta tot. Lumină însă nu s-a făcut. Lumina, lumina cea adevărată era numai pe malul Oltului. Și clasa VI-a a liceului „Ion C. Brătianu” din Pitești s-a cufundat din nou în liniște și întuneric, până ce umbra lui Mircea și-a sfârșit plimbarea didactică prin toate caietele elevilor numerotați „fără soț”.

Umbrele voievozilor noștri sunt mai disciplinate decât mulți elevi de liceu. Nu supără nici pe autori, nici pe profesori... Trăiesc numai în liniște și întuneric.

* * *

Testul nr. 7 – Înțelegerea textului

1. Exprimă-ți, în două-trei enunțuri, impresia pe care ți-a produs-o fragmentul propus.

.....

.....

.....

.....

.....

-
-
6. Transcrie o comparație din primul paragraf al textului și prezintă într-un enunț semnificația acesteia.

-
-
-
7. Prezintă, într-un text de 100-150 de cuvinte, deosebirile dintre un examen oral și unul scris, valorificând textul-suport.

-
-
-
8. Ce tip de examen crezi că preferă personajul-narator? De ce? Formulează, în două-trei enunțuri, un răspuns argumentat.

-
-
-
9. Cu ce compară personajul-narator examenul scris? Scrie, într-un enunț, un răspuns, pe baza unui argument.

Redactare

1. Scrie o caracterizare de 150-200 de cuvinte în care să prezinți personajul-narator, evidențiind, pe baza unor secvențe relevante, cel puțin patru trăsături morale și mijloacele de caracterizare prin care sunt reliefate.
2. Asociază fragmentul propus cu o altă operă literară citită sau studiată, evidențiind o valoare culturală/morală comună, valorificând câte o secvență relevantă.

Testul nr. 8 – Înțelegerea textului

1. În secvența:

4. Transcrie secvența în care este surprinsă relația realitate-ficțiune în textul primit ca subiect la teză.

.....
.....
.....

5. Explică într-un enunț sensul secvenței: „mă fură cu coada ochiului.”

.....
.....
.....

6. Explică rolul semnelor de punctuație din enunțul: „Ce?... Ai înnebunit?...”

.....
.....
.....

7. Care este atitudinea personajului-narator față de autorul textului Umbra lui Mircea. La Cozia, așa cum se desprinde din secvența: „De data asta, sunt convins definitiv. Grigore Alexandrescu iubise natura mai mult de acasă, de la el din birou. Mănăstirea Cozia îl inspirase la București, nu pe malul Oltului...” Formulează răspunsul tău într-un text de două-trei enunțuri.

.....
.....
.....

8. Comentează, în 100-150 de cuvinte, secvența: „Umbrele voievozilor noștri sunt mai disciplinate decât mulți elevi de liceu. Nu supără nici pe autori, nici pe profesori... Trăiesc numai în liniște și întuneric.”

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

9. Numește două teme literare valorificate în textul-suport.

.....
.....

Redactare

1. Exprimă-ți, într-un text de 70-100 de cuvinte, opinia cu privire la modul cum profesorul tratează situația creată de elev.
2. Scrie un text argumentativ, de 150-200 de cuvinte, în care să prezinți caracterul narativ-literar al fragmentului propus, pe baza a cel puțin două elemente definitorii.

Testul nr. 9 – Itemi literație

1. Se dă următorul fragment:

„Un concurs în scris te reîntoarce fatal în haosul inform dinainte de creația lumii. În clipele acelea, creatorul trebuie să fii tu, numai tu, tu singur ca și Dumnezeu, care tot singur a făcut tot ce se vede. În clipele acelea, nici Dumnezeu nu-ți mai poate veni în ajutor, fiindcă un Dumnezeu propriu-zis nu mai există...”

Fragmetul dat valorifică drept tema literară:

- a) educația;
- b) școala;
- c) examenul;
- d) creația.

2. Secvența propusă valorifică, din punct de vedere expresiv:

- a) antiteza, epitetul, repetiția și comparația;
- b) epitetul, personificarea și comparația;
- c) antiteza, a repetiția, inversiunea și metafora;
- d) metafora, enumerația, comparația

3. Prima propoziție din secvența propusă conține:

- a) un cuvânt format prin derivare și un cuvânt format prin conversiune;
- b) două cuvinte formate prin conversiune, un cuvânt derivat și un cuvânt compus;
- c) un cuvânt format prin conversiune și un cuvânt format prin compunere;
- d) un cuvânt format prin derivare, un cuvânt compus și un cuvânt format prin conversiune;

4. Precizează care dintre următoarele enunțuri nu conțin trăsături specifice textului narativ-literar:

- a) Nu transfigurează artistic realitatea, prezentând un adevăr particular.
- b) Este plăsmuirea imaginației autorului.

- c) Metamorfozează realitatea, trecând-o prin filtrul sensibilității autorului.
- d) Prezintă o serie de personaje, existențe fictive.

5. Fragmentul propus reprezintă:

- a) O secvență descriptivă privitoare la examen.
- b) O secvență narativă în care se prezintă examenul;
- c) O secvență explicativă pentru implicarea într-un examen.
- d) Meditația naratorului-personaj asupra condiției elevului în timpul examenului.

6. Se dă următorul fragment:

„Nedumerirea mea crește pe măsură ce încep să-mi dau seama, cu o vădită jenă sentimentală, că faimoasa poezie a lui Grigore Alexandrescu nu este decât o foarte reușită mistificare literară — un fel de uriaș cu picioarele de lut.”

În secvența propusă este valorificată, dintre funcțiile comunicării,

- a) funcția conativă
- b) funcția emotivă
- c) funcția fatică
- d) funcția metalingvistică

7. Se dă următorul fragment: „Ca după o lungă noapte polară, iată, în sfârșit că începe să se crape de ziuă și în capul meu”.

Sensul expresiei subliniate este:

- a) propriu de bază;
- b) propriu secundar;
- c) figurat;
- d) greșit utilizat.

8. Secvența: „Dovada era clară ca lumina zilei: primul vers chiar: Ale turnurilor umbre peste unde stau culcate era fals. De ce? Fiindcă: 1. Mănăstirea a avut întotdeauna turle, nu turnuri. 2. Fiindcă la nicio oră din zi cu soare sau din noapte cu lună plină, umbrele acestor turle nu apar nici până la marginea Oltului, dar să se mai culce și pe undele lui.” reprezintă o secvență:

- a) descriptivă;
- b) narativă;
- c) explicativă;
- d) argumentativă.

**SUGESTII
DE
REZOLVARE**

Textul literar

Școala. Text-suport: *Corigent la limba română, de Ion Minulescu*

Testul nr. 7 – Înțelegerea textului

1. Fragmentul propus propune o perspectivă interesantă asupra temei literare a școlii, ceea ce mi-a generat curiozitate și interes. M-a amuzat scena din timpul tezei, seriozitatea cu care personajul-narator a afirmat că poezia „Umbra lui Mircea. La Cozia” nu este adevărată, dar, mai ales, reacția profesorului. Cred că este un text adecvat vârstei mele și sferei mele de interese, școala ocupându-mi aproape jumătate din timpul fiecărei zile.
2. Acțiunea textului-suport se derulează în Liceul „Ion C. Brătianu”, din Pitești, în timpul tezei la limba română, a clasei a VI-a.
3. Sensul expresiei: „Am intrat adică la grijă” este acela de îngrijorare a elevilor cu privire la modul cum se vor desfășura evaluările. Termenul „adică” are sens explicativ pentru structura: „am intrat în examene”, fiind o apozemă a structurii apozitive.
4. Secvența care ilustrează faptul că personajul-narator se aseamănă cu ceilalți colegi este: „Să ne vezi nu ne mai cunoști pe niciunul. Și doar semănăm așa de bine unul cu altul, că parcă toți am fi frați. Semănăm cu mucerile lumânărilor de ceară ce-au ars în noaptea Învierii. Noi ardem mereu.” Asemănarea este prezentată ușor ironic, prin intermediul comparației cu resturile unor lumânări arse, prin care se sugerează consumul adolescenților înaintea unei examinări. Ceea ce îi face pe adolescenți să semene precum frații este teama generală privind evaluarea, tensiunea așteptării subiectelor și a rezultatelor.
5. Una dintre trăsăturile morale definitorii pentru personalitatea lui Cotan reiese în mod indirect, din comportamentul, limbajul și preocupările pe care acesta le are și este dezinteresul, acesta întesându-se în fiecare dimineață cu privire la lecțiile pe care le-au avut de pregătit, neacordând interes studiului.
În mod direct, naratorul-personaj mărturisește admirația pe care o are pentru Cotan, despre care afirmă că este „divers” ca o rubrică de fapte diverse, trăsătura morală fiind reprezentată de caracterul imprevizibil al acestuia. Se menționează tot în mod direct de către naratorul-personaj firea cinică și spiritul filosofic al personajului: „aceeași miniatură de filosof cinic”.
6. „Semănăm cu mucerile lumânărilor de ceară ce-au ars în noaptea Învierii” este o comparație prin care se evidențiază efortul depus de elevi pentru pregătirea examenului, rezultatul fiind epuizarea care-i face să se asemene cu niște lumânări consumate, fiind evidentă ironia.

7. În viziunea naratorului-personaj, un examen scris se deosebește de un oral printr-o serie de elemente, astfel: un examen scris are un impact mai puternic în conștiința elevului, emoționându-l mai puternic, deoarece examenul oral permite o anumită comunicare creându-i elevului sentimentul apartenenței la un grup, asemenea unei familii. Astfel, examenul scris generează sentimentul de singurătate și teamă. De asemenea, examenul scris presupune rigoare și exactitate, în timp ce examinarea orală permite o tratare mai puțin riguroasă a subiectului.

8. În mod cert, personajul-narator preferă examenul oral.

9. Personajul-narator compară examenul scris cu o scenă de o adevărată solemnitate, cu teama de necunoscut, cu „o succesiune de viziuni întunecate cu coridoare de labirint prin care nu te mai regăsi”.

Redactare

1. Scrie o caracterizare de 150-200 de cuvinte în care să prezinți personajul-narator, evidențiind, pe baza unor secvențe relevante, cel puțin patru trăsături morale și mijloacele de caracterizare prin care sunt reliefate.

În vederea realizării caracterizării personajului vei avea în vedere:

- identificarea a cel puțin patru trăsături definitorii și a mijloacelor de caracterizare;
- comentarea a cel puțin două secvențe relevante pentru caracterizarea personajului;
- încadrarea personajului într-un tip uman sau asocierea cu personaje similare;
- respectarea normelor de exprimare corectă, a coerenței și coeziunii textului.

2. Asociază fragmentul propus cu o altă opera literară citită sau studiată, evidențiind o valoare culturală/morală comună, valorificând câte o secvență relevantă.

În realizarea textului vei avea în vedere:

- identificarea unei valori morale/culturale valorificate de textul-suport, respectiv a unei teme literare (educația, școala, adolescența);
- alegerea unei opere literare care dezvoltă aceeași valoare/temă literară;
- prezentarea succintă a unor aspecte reliefate în ambele opere literare, pornind de la elementul comun de conținut;
- respectarea normelor de ortografie, punctuație, corectitudine a exprimării și coerență a textului.

Testul nr. 8 – Înțelegerea textului

1. Paralelismul pe care personajul-narator îl stabilește între creația divină și desfășurarea unui examen este realizat pe baza faptului că în timpul unui examen elevul este acela care trebuie să dovedească puterea de a „crea” lucrarea perfectă, la nivelul așteptărilor profesorului, prin urmare elevul este „creatorul”, artistul care creează „lumea lucrării/tezei”, așa cum divinitatea a creat lumea

la începuturi. Așa cum elevul întruchipează forța binelui și a frumosului, trebuie să întruchipeze cineva și forța malefică, iar profesorul pare să joace cel mai bine acest rol, el este, în viziunea naratorului-personaj, „adevăratul Satan care de pe catedră poate vedea tot ce se petrece”.

Paralelismul acesta este generat de comparația unui examen cu haosul din care a luat naștere lumea. De asemenea, din perspectiva elevului, el însuși întruchipează forța binelui, forțele opuse, ale răului, fiind întruchipate de profesor.

2. Cele două subiecte propuse de profesor sunt textele poetice „Răsăritul lunii. La Tismana” și „Umbra lui Mircea. La Cozia” Ambele texte dezvoltă ca teme literare istoria și natura și motive precum cel al lunii, al umbrei sau al ruinelor.

3. La primirea subiectelor, personajul-narator se simte încrezător, deoarece cunoștea foarte bine Mănăstirea Cozia și avea convingerea că va reuși să trateze în mod original subiectul. În același timp, personajul-narator manifestă curiozitate față de subiect.

4. „Nedumerirea mea crește pe măsură ce încep să-mi dau seama, cu o vădită jenă sentimentală, că faimoasa poezie a lui Grigore Alexandrescu nu este decât o foarte reușită mistificare literară – un fel de uriaș cu picioarele de lut.

Ca după o lungă noapte polară, iată, în sfârșit, că începe să se crape de ziuă și în capul meu... Pentru prima dată îmi dau seama că ce învățasem eu papagalicește nu era deloc Mănăstirea Cozia, ci o mănăstire oarecare creată de fantezia poetului, pentru care cuvintele: Oltul, Cozia și Mircea nu erau decât simple sonorități geografice și istorice.

Cu cât compar mai mult mănăstirea pe care o cunoșteam cu poezia pe care o știam pe de rost, deosebirea dintre una și alta devine tot mai flagrantă. De data asta, sunt convins definitiv. Grigore Alexandrescu iubise natura mai mult de acasă, de la el din birou. Mănăstirea Cozia îl inspirase la București, nu pe malul Oltului...

Dovada era clară ca lumina zilei: primul vers chiar, „Ale turnurilor umbre peste unde stau culcate” era fals. De ce? Fiindcă:

1. Mănăstirea are și a avut totdeauna „turle”, nu „turnuri” și 2. Fiindcă la nici o oră din zi cu soare sau din noapte cu lună plină, umbrele acestor turle nu ajung nici măcar până la marginea Oltului, dar să se mai culce și pe undele lui.

Adevărul este cu totul altul.

Dimineața, când soarele răsare pe malul argeșean al Oltului, umbrele turlor pornesc din șosea și, treptat-treptat, se rotesc după mersul soarelui, plimbându-se prin ceardacul chiliilor dinspre munți, până ce spre seară se strâng în poenița din dosul mănăstirii și, în fața arhondaricului, intră în pământ o dată cu soarele ce apune peste dealul vâlcean. Oltul, însă, n-a sărutat niciodată umbra adevăratelor turle sub care doarme voievodul Mircea.”

5. Sensul expresiei: „mă fură cu coada ochiului” este acela de a privi cu interes, curiozitate, dar și cu o anumită discreție.

6. Linia de dialog marchează adresarea directă a profesorului față de elev, iar semnul întrebării subliniază tonul interogativ, în timp ce punctele de suspensie, care marchează o pauză în rostire, au rolul de a sugera indignarea profesorului, care nu înțelege afirmația elevului.

7. Atitudinea personajului-narator față de autorul textului „Umbra lui Mircea. La Cozia”, așa cum se desprinde din secvența: „De data asta, sunt convins definitiv. Grigore Alexandrescu iubise natura mai mult de acasă, de la el din birou. Mănăstirea Cozia îl inspirase la București, nu pe malul Oltului...” este una critică, fiind convins că autorul textului, prin elementele de ficțiune pe care le inserează la nivelul textului, demonstrează o tratare relativ superficială a subiectului.

8. Secvența: „Umbrele voievozilor noștri sunt mai disciplinate decât mulți elevi de liceu. Nu supără nici pe autori, nici pe profesori... Trăiesc numai în liniște și întuneric” sugerează, prin intermediul ironiei, faptul că intervenția elevului a deranjat profesorul despre care afirmă că: „ofensiva neașteptată a unui elev de clasa a VI-a contra unui poet clasic român, îl angaja în luptă pe el cel dintâi.”. Afirmția că umbrele voievozilor sunt mai disciplinate decât elevii sugerează faptul că dacă elevii poartă atenția asupra unor detalii, precum elementul de ficțiune pe care profesorul ar fi trebuit să îl explice, umbrele voievozilor nu pot atrage atenția asupra unei asemenea situații.

9. Două dintre temele literare valorificate în text sunt școala și prietenia.

Redactare

1. Consider că situația creată de elev ar fi trebuit lămurită de profesor, în sensul că se impunea o discuție asupra relației dintre realitate și ficțiune la nivelul operei literare și, bineînțeles, ar fi trebuit înțeles mesajul elevului care a fost greșit formulat. În realitate, elevul nu a vrut să spună că poezia „Umbra lui Mircea. La Cozia” nu este adevărată, ci că aceasta nu respectă adevărul istoric, de unde raportul dintre ficțiune și realitate. De asemenea, cred că intervenția profesorului, justificată de contextul în care are loc discuția, este totuși nepotrivită, jignindu-l pe elev și eliminându-l din examen.

2. Scrie un text argumentativ, de 150-200 de cuvinte, în care să ilustrezi caracterul narativ-literar al fragmentului propus, pe baza a cel puțin două elemente definitorii.

În realizarea textului vei avea în vedere:

- formularea unei opinii cu privire la caracterul narativ-literar al fragmentului (narator, perspectivă narativă, personaje, acțiuni, cronotop etc);
- dezvoltarea a două argumente relevante pentru ipoteza formulată și susținerea acestora cu exemple relevante din text;
- formularea unei concluzii pertinente.

Testul nr. 9 – Itemi literație

1. d
2. a
3. d
4. a
5. d
6. b

7. c

8. d